

מעורבות חברתית

תהליך בית ספרי

"אתם הנוער הדתי נושאים אחריות גדולה של הגדלת קרן התורה בקרב העם, הגבירו חיילים ותשפיעו על אחרים שישובו למקור מחצבתם".

(מתוך דברי הרב הרצוג בכינוס הנוער בירושלים)

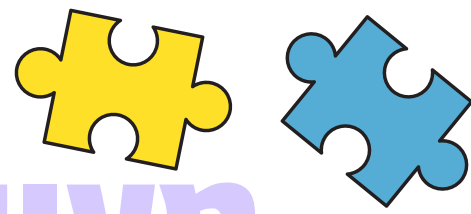
תכנית המנהיגות - "הקהל למען ציון" היא תכנית מנהיגות תלמידים בחמ"ד. ילדי "הקהל למען ציון" הם נציגי מועצת תלמידים שנבחרת על-ידי התלמידים וכן קבוצות סיירות וועדות, פעילים, מובילים תהליכים חינוכיים ערכיים בבתי הספר- בנושאים מרכזיים אותם בחרו התלמידים בהלימה לחזון החמ"ד, שותפים מלאים לעשייה המחוזית והארצית בתחומים - חמ"ד וחס"ד, חמ"ד וקהילה, יש"י ועוד, המתקיימת בהובלת המחמ"ד ומנהל החמ"ד. תוכנית 'הקהל - למען ציון' מצליחה להפעיל תלמידים רבים בחמ"ד ומאפשרת להם לחולל עשייה מופלאה תוך פיתוח מגוון מיומנויות חברתיות. אחרי שנת מלחמה לא פשוטה שזימנה אתגרים ומציאות מורכבת, אנו מרימים את הראש, אוזרים כוחות ונרגשים לקיים השנה את ועידת הקהל! הוועידה החמישית בחמ"ד! ועידה בה בני הנוער יקבלו על עצמם יוזמות חינוכיות חברתיות אשר הם רוצים להוביל בבתי הספר ובמחוזות השונים.

בחירת ילדי הקהל נעשית על-ידי כלל תלמידי בית הספר באופן דמוקרטי. ולכן היא מייצגת את כלל ילדי בית הספר ופועלת מכוחם, עבורם ומנהיגה תהליכי מעורבות חברתית בתוך בית הספר. תהליך הבחירה מביא איתו שיח מרגש של ערכים, ותחושת השפעה של כל אחד על המתרחש.

מועצת תלמידי הקהל ממלאת תפקיד חשוב ביצירת אווירה חיובית בבית הספר ובפיתוח מיומנויות חברתיות וייצוגיות אצל תלמיד.

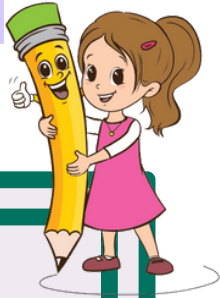
תהליך הבחירה ומעורבות כל תלמיד ותלמיד ביצירת מועצת התלמידים וקבוצות המנהיגות מקדמים תחושת שייכות, שיח ויכולות בנושא מנהיגות, התלמידים מפתחים יכולת הקשבה לצרכי האחר. תהליך בניית מנהיגות התלמידים מלא בהפעלות, הוא מזמן שיח ותובנות על תהליך הדמוקרטיה ומכין את תלמידנו להיות אזרחים במדינה דמוקרטית.

שנזכה לעשות טוב ולהשפיע על עמנו, ארצנו ומדינתנו.

מעורבות חברתית

תהליך בית ספרי

תהליך בית ספרי מומלץ:

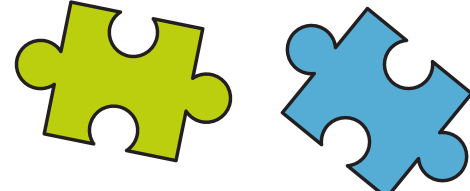
1. **שלב מקדים:** הסבר לכלל הכיתות על-ידי המחנכות. מצורפים מערכי שיעור.
2. **הגשת מועמדות בתוך הכיתות:** תהליך הגשת מועמדות של תלמידים להיות נציגים בחבורת הקהל. דגשים חשובים: הגשת המועמדות תהיה של תלמידים מכיתות ד' ו'ו'. חשוב שספירת הקולות לא תהיה בפני התלמידים כדי לא לבייש מועמד שקיבל מעט קולות.
3. **פגישת הכנה למועמדים לבחירות הבית ספריות:** מומלץ לקיים פגישה לכל המועמדים ע"י בנות השירות, היועצות ורכזת חח"ע בה יוסבר לתלמידים תפקיד מועצת התלמידים, הבהרת התהליך, מהן התכונות הנדרשות מילדי הקהל למען ציון ומתן מענה לשאלות התלמידים.
4. **שלב תעמולת הבחירות:** המועמדים נואמים במהלך ההפסקות, מציגים את עצמם ומסבירים מהם הערכים שהם מובילים ומדוע כדאי לבחור בהם.
5. **יום הבחירות:** כל תלמיד מבית הספר יקבל מבעוד מועד תעודת זהות ויגיע לבחירות בקלפי שתוצב במרחב שיוחל עליו. יש להקפיד על בחירה חשאית (מאחורי פרגוד שיוצב), פתקים ברורים, ספירת הפתקים תיערך על-ידי יותר מתלמיד אחד.
6. **הכרזת תוצאות הבחירות:** עם סיום הספירה יוכרזו התוצאות במעמד נציג מהנהלת ביה"ס שיכבד ויעניק את ברכת הדרך לנבחרים.

לוח זמנים מומלץ לתקופת הבחירות:

- הכרזה על פתיחת חודש הבחירות לילדי הקהל למען ציון.
- תקופה של כשבועיים שבה יעשו תהליכים בתוך הכיתות: יועברו בכיתות שיעורים בנושא ילדי הקהל למען ציון, ותיערך הבחירה הכיתתית.
- פגישה של כלל המועמדים עם היועצת, בת השירות ורכזת חח"ע.
- התחלת תהליך תעמולת הבחירות.
- כינוס בית ספרי עם נאומי המועמדים.
- בחירות לילדי הקהל למען ציון.
- הכרזת התוצאות.

למה צריך

מנהיגות צעידה -

ילדי הקהל למען ציון

מטרות:

1. העלאת החשיבות של הקמת מועצת הקהל שנבחרת בדרכים דמוקרטיות ואת תרומתה לפרט ולחברה

עזרים:

- מעטפות.
- כרטיסיות.

ערכו שיחה עם התלמידים: האם שמעתם על מועצת ילדי הקהל למען ציון? מה מעשיה בבית הספר וכיצד היא נבחרת. הסבירו לתלמידים כי חבורת הקהל תפעל בבית הספר למען נושאים של בין אדם לזולתו, ואהבת לדעך כמון, יוזמות תלמידים ועוד. נוער ההקהל יפגש עם מורה מוביל מטעם בית הספר, ומנהל בית הספר ויגבש איתם החלטות ותכנית פעולה שתשפיע בבית הספר (הפעלות, לוחות קיד ופעילויות שונות). נוער הקהל ייצג את בית הספר מול הנהגת החמ"ד. נוער הקהל פועל באופן שוטף וסדיר, יוצר מפגשים עם הנהלת בית הספר בנושאי 'הקהל-למען ציון'. ומקיים ישיבה קבועה בכל שבוע עם מוביל המועצה הבית ספרי. הם יקבעו תקנון מועצה ויביאו אותו לאישור המנחה המחוזית. בקשו מהתלמידים להביא דוגמאות לעשייה חיובית שהם מכירים מילדי הקהל.

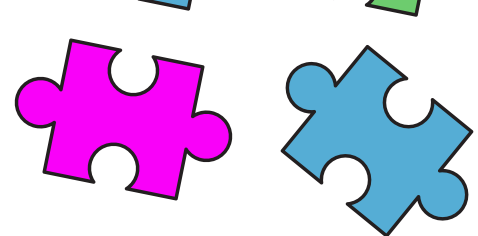
שלב א' - אישי

- המורה תרשום על הלוח את השאלה: מי צריך את חבורת ילדי הקהל ומדוע? התשובות יירשמו על הלוח.
- המורה תרשום על כל מעטפה שם של אחד מבעלי התפקידים או האוכלוסיות שהתלמידים ציינו.
- המורה תניח ליד כל מעטפה שתי חבילות כרטיסים בשני צבעים שונים (לבן ואחר).
- כל משתתף יעבור ליד המעטפות ויכניס שני כרטיסים לכל מעטפה. על הכרטיס הלבן ישיב מדוע, לדעתו, בעל התפקיד או האוכלוסייה יהיו מעוניינים בקיומה של מועצת תלמידים ועל הכרטיס האחר ירשום מדוע, לדעתו, אותו בעל תפקיד או אוכלוסייה לא יהיה מעוניינים בקיומה של מועצה.

לדוגמה:

- "מעטפה מס' 1: ההנהלה צריכה/לא צריכה מועצת תלמידים.
 - "מעטפה מס' 2: המורים צריכים/לא צריכים מועצת תלמידים (אפשר להבדיל בין מחנכים למורים מקצועיים).
 - "מעטפה מס' 3: התלמידים צריכים/לא צריכים מועצת תלמידים.
 - "מעטפה מס' 4: ההורים צריכים/לא צריכים מועצת תלמידים (מתאים לבתי ספר קהילתיים).
- אפשר לקחת בחשבון גם גורמי מינהלה וגורמי חוץ בית ספריים.

למה צריך מנהיגות צעידה - ילדי הקהל למען ציון

שלב ב' -קבוצתי

המורה תחלק את התלמידים לקבוצות על פי מספר המעטפות ותבקש מכל קבוצה לסכם את עיקרי הטיעונים בעד ונגד הקמת נציגות התלמידים של ילדי הקהל, ולהתכונן להציגם במליאה.

שלב ג' -במליאה

דיווח קבוצתי וסיכום הדברים על הלוח בטבלה:

בעל התפקיד/ אוכלוסייה	צריך חבורת הקהל	לא צריך חבורת הקהל

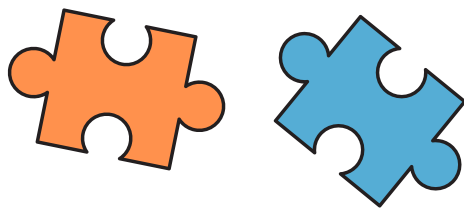

דיון מסכם

1. מה ניתן ללמוד מהטיעונים בעד קיומה של חבורת הקהל?
2. אילו נתבקשתם לרתום גורמים המתנגדים לקיום חבורת ילדי הקהל לתמיכה בה, מה הייתם אומרים להם?
3. מה עשויה החבורה לתרום לפרט ולחברה?
4. אילו תחומי אחריות של חבורת הקהל כדאי לפתח ולטפח בעקבות הטיעונים הרשומים על הלוח?
5. הדס בוני, נציגה בתכנית המנהיגות הארצית של ילדי הקהל, כתבה בין השאר את הדברים הבאים:

6. מה דעתכם על דבריה של הדס? במה עשויות חבורות ילדי הקהל לסייע בהגשמת הדברים?

מה נדרש ממנהיג "הקהל למען ציון"?

מטרות:

הבהרת את דרישות התפקיד של נציג במועצה.
כיצד ניתן לרכוש ולשפר כישורים ומיומנויות, היכולים לסייע במילוי התפקיד.

מהלך ההפעלה

שלב א' - סיעור מוחין

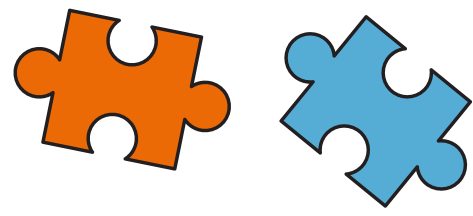
מה הן פעולות חבורת ילדי הקהל?
כל תלמיד מתבקש לציין פעולה, או נושא, שהחבורה ביצעה או קידמה בעבר ופעולה אחת שעליה לבצע לדעתו. המורה תרשום את הפעולות על הלוח ותברר עם המשתתפים - מה הם הנושאים, התחומים והפעולות שבהן ילדי הקהל צריכים לפעול.

שלב ב' - דיון

ערכו דיון על הנושאים:

- מה נדרש מנציג בבחבורת הקהל על מנת למלא את תפקידו כראוי?
- מה הן חובותיו? זכויותיו?
- מה הם תחומי האחריות של הנציג כפרט והחבורה כקבוצה?
- אילו מיומנויות וכישורים נדרשים למילוי התפקיד? (כושר ביטוי, שכנוע, כושר תכנון וארגון, יכולת לנהל מו"מ, רגישות לזולת, סבלנות, פתיחות ועוד).
- אילו מיומנויות וכישורים (מתוך ה"ל) הם מולדים, ואילו ניתנים לרכישה ולשיפור? במקו.

כיצד אדע לבחור נכון?

מטרה:

להכיר את שיקולי הדעת הכרוכים בבחירת נציגים הראויים לייצג את ילדי הכיתה בקרב ילדי הקהל, זאת על מנת להקים ולגבש חבורה פעילה ועילה ולקדם מטרות ערכיות.

עזרים:

- כרטיסיות ריקות - כמספר המשתתפים.
- בריסטולים, לורדים צבעוניים, אביזרים המאפשרים עבודה יצירתית.
- בריסטול ועליו רשימת תכונות וכישורים רצויים לנציג הנבחר.
- נספח מס' 1 - מאגר שאלות בנושא הבחירות - לקראת הכנת תקנון בחירות.
- נספח מס' 2 - דוגמה למשוב על הבחירות.
- נספח מס' 3 - דוגמה לתהליך בחירות.

מהלך ההפעלה

שלב א' - קבוצתי:

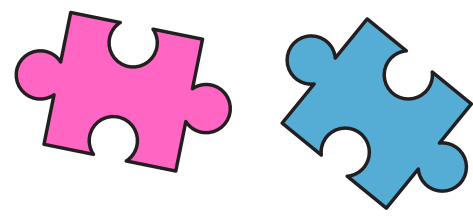
“המנחה יחלק לכל קבוצה חבילת כרטיסיות ריקות - כמספר המשתתפים, ויבקש מכל משתתף לרשום על הכרטיסיה שקיבל את התכונה או הכישור הדרושים ביותר, לדעתו, לנציג הנבחר לחבורת הקהל.
“המשתתפים יפרסו את הכרטיסיות על השולחן.
“כל משתתף יבהיר בסבב את בחירתו וינמקה.”

שאלות לדיון

1. אילו תכונות זכו במספר הקולות הגדול ביותר? כיצד אתם מסבירים זאת?
2. אילו תכונות או כישורים המופיעים בכרטיסיות הפרוסות חשובים בעיניכם במיוחד?
3. תארו את הנציג הנבחר האידיאלי בעיני הקבוצה, בכל דרך יצירתית שנראית לכם, והתכוונו להציג ולהסבירו במליאה.

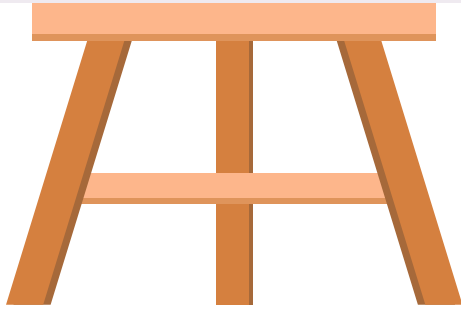

כיצד אדע לבחור נכון?

שלב ב' - מליאה:

נציגי הקבוצות יציגו בסבב את "הנציג הנבחר" האידיאלי בעיניהם - יסבירו וינמקו. המנחה ירכז על הלוח את רשימת התכונות והכישורים שהוצגו. המנחה יציג בריסטול ועליו הצעה של תכונות וכישורים החשובים לנציג שיצטרך לייצג את הביתה המועצת ילדי הקהל:

**איכפתי, בעל לב טוב, חכם, כריזמתי, מקורי,
ישיר, יוזם, תכליתי, בעל הופעה ייצוגית,
משפיע, בעל
כושר דיבור, מוכן לתרום מזמנו וממראו,
בעל כושר ארגון, אינטליגנטי, רגיש, אחראי,
בעל חוש הומור, חברתי, סמכותי, איכפתי,
תלמיד טוב, מקובל על הבריות, סובלן, סבלן,
הוגן, גמיש.**

שאלות לדיון

- מה מתוך הרשימה שעל הבריסטול אינו מופיע ברשימה שעל הלוח? מה לדעתכם, הסיבות לכך?
- מה מתוך התכונות והכישורים הנוספים המופיעים על הבריסטול חשובים בעיניכם? מדוע?
- האם יש תכונות וכישורים שלא הופיעו עד עכשיו והם נראים לכם חשובים לתפקודו של נציג נבחר? הסבירו ונמקו.
- אילו תכונות וכישורים הכרחיים לנציג הנבחר?
- האם ניתן לצפות לנציג אידיאלי המרכז בתוכו את כל התכונות שעלו?
- למה עלולה לגרום בחירה לא נכונה של נציגים למועצת ילדי הקהל?
- מה עלול לטרפד את הצלחתו של נציג נבחר גם אם ניתן במירב התכונות הרצויות?
- למה אתם מצפים מנציגכם במועצת הקהל?
- מה ניתן ללמוד מההפעלה על שיקולי הדעת הכרוכים בבחירת הנציג הנבחר?

